

БОЖЕ ПРАВДЕ НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА БУДЕ ХИМНА! Песма велича Обреновиће и крије тајну!

31.01.2018.

1882. године Јенкова композиција званично постала химна Србије коју нису мењали чак ни Карађорђевићи.

Српска химна “Боже правде” преживела је бурну историју српског народа, смене династија и различитих облика владавине. Народ ју је заволео на прво слушање као композицију из једне представе, а након што је уручена као поклон за 18. рођендан једном српском владару, званично је постала и државна химна. Оригинална верзија српске химна преживела је многе преправке текста, али је мелодија до данас остала иста.

Када је краљ Михаило Обреновић затражио од Љубомира Ненадовића да се објави “конкурс” за писца нове српске државне химне, није ни слутио да несрећном судбине неће доживети да је чује. Могући аутори њеног текста били су Ђура Јакшић и Јован Јовановић Змај. Јакшић се 1864. није одазвао Ненадовићевој поруџбини за стихове, а Змајев предлог текста није одобрен. Позив је послат и на адресе других српских песника, али се читав “конкурс” завршио скандалом у коме је Љубомир Ненадовић оптужен да је примао мито.

Две године касније 1868. догодило се убиство Михаила Обреновића. О химни се више није ни расправљало. **Званична химна и даље је била “Востани Србије” (од 1815. до 1882).** Након овога владало је намесништво све до ступања на престо младог Милана Обреновића. Милан није припадао главној грани своје династије; његов отац Милош, син Јеврема, најмлађег брата кнеза Милоша, служио је у румунској војсци и погинуо је у бици са Турцима код Букурешта 1861. године. О њему је највише рачуна водио управо стриц Михаило. Четири године касније 1872, најпре као кнез, Милан постаје пунолетан и узима власт у своје руке.

ХИМНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

За мешовити хор

музика: Даворин Јенко

текст: Јован Ђорђевић

Andante maestoso

C.
A.

f

Бо - же правде, ти што спа - се од про - пас - ти до сад нас,
Сложи српску бра - ћу дра - гу на сва - ка ди - чан славан рад,
Нек на српско вед - ро че - ло твог не пад - не гне - ва гром
Из мрач - но - га си - ну гро - ба срп - ске сла - ве но - ви сјај

T.
B.

f >

5

p

чуј и од сад на - ше гла - се и од сад нам бу - ди спас. Моћ ном ру - ком
сло - га би - ће по - раз вра - гу а нај - ја - чи срп - ству град. Нек на српској
Бла го - сло ви Ср - бу се - ло по - ље, њи - ву, град и дом! Кад на - сту - пе
на - ста - ло је но - во до - ба Но - ву сре - ћу, Бо - же дај! О - тац - би - ну

10

mf *ff* *p*

во - ди, бра - ни бу - дућ - нос - ти срп - ске брод, Бо - же спа - си, Бо - же
бли - ста гра - ни брат - ске сло - ге зла - тан плод, Бо - же спа - си, Бо - же
бор - бе да - ни к по - бе - ди му во - ди ход, Бо - же спа - си, Бо - же
срп - ску бра - ни пет ве - ков - не бор - бе плод Бо - же спа - си, Бо - же

14

mf *ff*

хра - ни, срп - ске зем - ље, срп - ски род! срп - ски род!
хра - ни срп - ске зем - ље, срп - ски род! срп - ски род!
хра - ни срп - ске зем - ље, срп - ски род! срп - ски род!
бра - ни мо - ли ти се срп - ски род! срп - ски род!

1 2

У част тог догађаја, као поклон за пунолетство и долазак на трон државе, управнику Народног позоришта у Београду, Јовану Ђорђевићу, наручен је позоришни комад који је имао за циљ да велича династију Обреновић.

На композицију Даворина Јенка, композитора и диригента из Словеније код Крања, Јован Ђорђевић пише текст песме „Боже правде“ за позоришну представу „Маркова сабља“ која је премијерно изведена управо у склопу прославе Милановог пунолетства.

Тог 11. августа 1872. године у београдском Народног позоришту, на самом крају премијерне представе “Маркова сабља” изашли су глумачки ликови – Марко Краљевић и Вила Равијојла да званично најаве хор народа који је потом запевао: “Боже правде, ти што спасе од пропасти до сад нас...”

Песма моментално постаје популарна у народу, изводи се на самосталним хорским наступима, а када десет година касније Србија буде проглашена краљевством а Милан краљем, он је одређује за државну химну.

Тако је 1882. године Јенкова композиција званично постала химна Србије коју нису мењали чак ни Карађорђевићи. Тачније, краљ Петар јесте расписао конкурс за нову химну, али ниједан предлог није узет као ваљан, па се краљ “снашао” тако што је у већ постојећу химну “убацио” своје име: “Краља Петра, Боже, храни / Моли ти се српски род.”

У време Краљевине СХС текст химне претрпео је нове корекције додавањем стихова из хрватске “Лијепа наша” и словеначке “Напреј, застава славе”. “Боже правде” је у периоду од 1945. до 2006. замењена химном “Хеј, Словени” која је била југословенска, а потом и српско – црногорска заједничка химна. Након отцепљења Црне Горе поново се враћа стара српска химна из доба Обреновића. 2006. извршене су последње измене Ђорђевићевог текста, па се уместо “српског краља” помиње “српска земља”.

Данас је са поносом певамо сећајући се славне српске прошлости, славних јунака који су пострадали за нашу слободу, док слаavimo неке нове успехе, јунаке и државне празнике.

Послушајте и како је звучала у време неколико својих верзија.

<https://www.youtube.com/watch?v=ws0pKb-Vdi4>
https://www.youtube.com/watch?v=l6LcZn_BdFQ

Извор: espreso.rs